

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การคัดเลือกตัวอย่างประชากร

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลในจังหวัดลพบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเทศบาล ซึ่งมีทั้งหมด 22 โรงเรียน

ตารางที่ 1 แสดงโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
ในจังหวัดลพบุรี

เลขที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	หมายเหตุ
1	โรงเรียนเมืองใหม่	เมือง	
2	โรงเรียนจังหวัดทหารบกลพบุรี	เมือง	
3	โรงเรียนอนุบาลลพบุรี	เมือง	
4	โรงเรียนบ้านโคกตูม	เมือง	
5	โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าหิน	เมือง	
6	โรงเรียนเทศบาลวัดกวีศราราม	เมือง	
7	โรงเรียนเทศบาลวัดคลองสายบัว	เมือง	
8	โรงเรียนเทศบาลโคกสำโรง	โคกสำโรง	
9	โรงเรียนเทศบาลวัดแก้วจันทรราม	โคกสำโรง	
10	โรงเรียนโคกสำโรง	โคกสำโรง	
11	โรงเรียนวัดหนองพิมาน	โคกสำโรง	

เลขที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	หมายเหตุ
12	โรงเรียนวัดรัตนาราม	โคกสำโรง	
13	โรงเรียนวัดหนองม่วง	โคกสำโรง	
14	โรงเรียนบ้านลำนารายณ์	ชัยบาดาล	
15	โรงเรียนวัดศิรินรพต	ชัยบาดาล	
16	โรงเรียนชุมชนบ้านชัยบาดาล	ชัยบาดาล	
17	โรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่	บ้านหมี่	
18	โรงเรียนวัดเชียงงา	บ้านหมี่	
19	โรงเรียนชอย 21 สาย 2 ซ้าย	พัฒนานิคม	
20	โรงเรียนวัดวิหารขาว	ท่าม่วง	
21	โรงเรียนสมอคอนวิทยาคาร	ท่าม่วง	
22	โรงเรียนบ้านสระโบสถ์	สระโบสถ์	

2. จากโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน ได้สุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่จะให้นักเรียน
เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย จำนวน 7 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา
(Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนดังนี้

- 1) โรงเรียนบ้านโคกชุม อ.เมือง
- 2) โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าหิน อ.เมือง
- 3) โรงเรียนวัดหนองม่วง อ.โคกสำโรง
- 4) โรงเรียนเทศบาลบ้านโคกสำโรง อ.โคกสำโรง
- 5) โรงเรียนบ้านลำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล
- 6) โรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่ อ.บ้านหมี่
- 7) โรงเรียนชอย 21 สาย 2 ซ้าย อ.พัฒนานิคม

3. จำนวนโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างได้ คิดเป็นร้อยละ 31.81 จากนั้น ได้สุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวน ตัวอย่างประชากรดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	โรงเรียนบ้านโคกตูม	27
2	โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าหิน	27
3	โรงเรียนเทศบาลบ้านโคกสำโรง	32
4	โรงเรียนวัดหนองม่วง	27
5	โรงเรียนบ้านลำน้ำรายณ์	28
6	โรงเรียนเทศบาลบ้านหมี่	29
7	โรงเรียนชอย 21 สาย 2 ซ้าย	26
	รวม	196

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ.-

1. แบบสอบถาม ได้แก่แบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
2. แบบสัมภาษณ์ ได้แก่แบบสัมภาษณ์ที่ให้ผู้สัมภาษณ์ถามบิดามารดาหรือผู้ปกครองแล้วลงรายการคำตอบตามตัวเลือกที่กำหนดให้

วิธีดำเนินการสร้าง เครื่องมือการวิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

ก. ชั้นเตรียมการ

1. ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างแบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. สืบค้นและรวบรวมหนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด คู่มือการสอน วิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยดูรายละเอียดเนื้อหาและวัตถุประสงค์เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาเทคนิคและวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือการวิจัย

ข. ชั้นดำเนินการสร้าง

แบบสอบถาม

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยดูวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร โดยเฉพาะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. สร้างแบบสอบถามวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามจุดประสงค์ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก โดยแบ่งออกเป็นสัดส่วนดังนี้

- ตอนที่ 1	ทักษะทางคณิตศาสตร์	40	ข้อ
- ตอนที่ 2	ความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์	30	ข้อ
- ตอนที่ 3	โจทย์ปัญหา	30	ข้อ
	รวม	100	ข้อ

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 13 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการสร้างแบบสอบถาม ด้านบริหารและด้านการสอน ตรวจสอบความถูกต้องในด้านการใช้ภาษาและสัญลักษณ์ ความแม่นยำด้านเนื้อหา และวิธีสร้าง แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยทำการแก้ไขคำถาม และตัวเลือกตัวลงใหม่

4. นำแบบสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงเหล็ก อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 68 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ประชากรทำคะแนนที่ได้จากการสอบมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบโดยใช้สูตร KR_{20} (Kuder-Richardson 20)¹ ดังนี้

$$R_{tt} = \left(\frac{n}{n-1} \right) \left(\frac{s^2 - \sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ R_{tt} คือ ค่าความเที่ยงของแบบสอบ
 n คือ จำนวนข้อของแบบสอบ
 s^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
 p คือ สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ
 q คือ สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ = $1-p$

จากการทดสอบค่าความเที่ยง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .63 นอกจากนี้ ได้สอบถามครูประจำชั้นที่ไปทดสอบเกี่ยวกับการใช้คำถามในแบบสอบ ตลอดจนการกำหนดตัวเลือกและตัวเลือกของแบบสอบว่ามีข้อบกพร่องส่วนใด แล้วทำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุง

5. เนื่องจากการทดสอบหาค่าความเที่ยงในครั้งแรกอยู่ในระดับที่ยังต่ำ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง โดยนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนดงคำไร่ อำเภอดอกคำใต้

¹ วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (ฉบับพิมพ์โรเนียว),

จังหวัดลพบุรี จำนวน 80 คน โดยใช้สูตรหาค่าความเที่ยง KR_{20} ของ Kuder Richardson ค่าความเที่ยง .87 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้และได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบอีกเล็กน้อย จึงได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

1. สร้างแบบสัมภาษณ์บิคามารคาหรือผู้ปกครองนักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์ถามแล้วผู้สัมภาษณ์ลงรายการคำตอบตามตัวเลือกที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ รายการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ความเกี่ยวข้องกับเด็ก เชื้อชาติ รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพของบิคามารคาหรือผู้ปกครอง การใช้สื่อมวลชนในครอบครัว รวมเป็น 11 ข้อคำถาม

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 13 คน ซึ่งเป็นคณะเดียวกันกับที่ตรวจสอบแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์แล้วนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสัมภาษณ์บิคามารคาหรือผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงเหล็ก อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสัมภาษณ์ โดยให้ครูประจำชั้นออกไปสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งและผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์อีกส่วนหนึ่ง แล้วนำข้อบกพร่องที่พบทั้งสองคนมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ ส่วนข้อบกพร่องที่เป็นส่วนของวิธีการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้บันทึกไว้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขและชี้แจงให้ผู้ที่จะสัมภาษณ์ในคอนเก็บข้อมูลได้ทราบไว้

การเก็บข้อมูล

1. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2523 ถึงวันที่ 26 ธันวาคม 2523 และได้มอบแบบสัมภาษณ์ให้ครูประจำชั้นไปสัมภาษณ์บิคามารคาหรือผู้ปกครองนักเรียนของตนแล้วส่งข้อมูลในการสัมภาษณ์ให้ผู้วิจัยเสร็จสิ้นในวันที่ 16 มกราคม 2524

2. วิธีดำเนินการทดสอบและสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเอง เพื่อควบคุมตัวแปรอื่นจะเกิดจากการแนะของครูและเวลา โดยแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งกระดาษคำตอบ อธิบายวิธีทำจนนักเรียนเข้าใจ จึงให้ลงมือทำแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 เป็นตอนที่ 1 ใช้เวลาสอบ 30 นาที พัก 10 นาที ตอนที่ 2 ใช้เวลาสอบ 30 นาที พัก 10 นาที แล้วให้สอบตอนที่ 3 ใช้เวลาสอบ 40 นาที โดยทำการทดสอบแบบนี้ทุกโรงเรียน

2.2 อธิบายวิธีการสัมภาษณ์บิกามารคาหรือผู้ปกครองนักเรียนให้ครูประจำชั้นพร้อมทั้งชี้แจงข้อบกพร่องอื่นจะเกิดจากการสัมภาษณ์จนเป็นที่เข้าใจ แล้วมอบแบบสัมภาษณ์ให้ไปสัมภาษณ์นอกเวลาราชการจนครบทุกคนแล้วส่งข้อมูลในการสัมภาษณ์ให้ผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ไ้จากการสัมภาษณ์บิกามารคาหรือผู้ปกครองนักเรียนมาแจกแจงหาถ้อยละเอียด

2. นำข้อมูลที่เป็นรายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพของบิกามารคา การใช้สื่อมวลชนในครอบครัว มาแจกแจงและทำเป็นตัวแปรสมมติ (Dummy variable) โดยที่ค่าเป็นน้ำหนักคะแนนแบบจัดอันดับคุณภาพ โดยอาศัยแนวคิดการแบ่งอันดับคุณภาพของตัวแปรและการให้คะแนนของบุญมา นครินทร์¹ ดังนี้

2.1 รายได้ของบิกามารคา แบ่งออกเป็น 7 อันดับ และให้คะแนนดังนี้

2.1.1	ไม่เกิน 1,000 บาท/เดือน	ให้คะแนน	1
2.1.2	1,001-2,000 " "	" "	2

¹บุญมา นครินทร์, "การจัดระดับชั้นทางสังคม: การศึกษาหมู่บ้านของอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 37-41.

	2.1.3	2,001-3,000 บาท/เดือน	ให้คะแนน	3
	2.1.4	3,001-5,000 " "	"	4
	2.1.5	5,001-8,000 " "	"	5
	2.1.6	8,001-14,000 " "	"	6
	2.1.7	14,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป	"	7
	2.2	ระดับการศึกษาของบิกามารคา แบ่งออกเป็น 7 อันดับ		
ให้คะแนนดังนี้	2.2.1	ไม่จบชั้นใดหรือไม่เคยเรียนหนังสือเลย	ให้คะแนน	1
	2.2.2	ระดับ ป.1-ป.4	"	2
	2.2.3	ระดับ ป.5-ม.ศ.3 หรือ ม.1-ม.6	"	3
	2.2.4	ระดับ ม.ศ.4-ม.ศ.5 หรือ ม.7-ม.8	"	4
	2.2.5	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	"	5
	2.2.6	ระดับอนุปริญญา	"	6
	2.2.7	ระดับปริญญาขึ้นไป	"	7
	2.3	อาชีพของบิกามารคา แบ่งออกเป็น 7 อันดับ ให้คะแนนดังนี้		
	2.3.1	ผู้ปฏิบัติงานไร้ฝีมือ	ให้คะแนน	1
	2.3.2	ผู้ปฏิบัติงานกึ่งฝีมือ	"	2
	2.3.3	ผู้ปฏิบัติงานฝีมือ เช่น ช่างเทคนิค	"	3
	2.3.4	ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็ก	"	4
	2.3.5	ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาชีพ ผู้จัดการธุรกิจ	"	5
	2.3.6	ผู้บริหารระดับสูงและเจ้าของ กิจการขนาดใหญ่	"	6
	2.3.7	นักวิชาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร	"	7

2.4	การใช้สื่อมวลชนในครอบครัว แบ่งออกเป็น 7 อันดับ ให้คะแนนดังนี้	
2.4.1	ไม่มีวิทยุหรือโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์เลย ให้คะแนน	1
2.4.2	มีวิทยุแต่ไม่ได้เปิดฟังเป็นประจำ	" 2
2.4.3	มีวิทยุ เปิดฟังเป็นประจำ	" 3
2.4.4	มีโทรทัศน์ เปิดดูประจำ	" 4
2.4.5	มีทั้งวิทยุและโทรทัศน์เปิดฟังและดูประจำ	" 5
2.4.6	มีโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ คุยและอ่านประจำ	" 6
2.4.7	มีวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ คุยและอ่าน ประจำ	" 7

3. นำคะแนนที่ได้จากการสอบของนักเรียนที่บิคามารคามี่เชื้อชาติไทย และบิคาหรือมารคามี่เชื้อชาติจีนมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{y}$) ของคะแนนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

4. นำคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์บิคามารคามี่หรือผู้ปกครองนักเรียนในค่าน รายได้ ระดับการศึกษาและอาชีพของบิคามารคามี่ การใช้สื่อมวลชนในครอบครัวและ คะแนนที่ได้จากการสอบมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีของเพียร์สัน¹ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{\{n \sum x^2 - (\sum x)^2\} \{n \sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

¹Edward W. Minium, Statistical Reasoning in

Psychology and Education (New York: John & Sons, Inc., 1970),

- เมื่อ Υ_{xy} เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x และ y
- n คือ จำนวนข้อมูลเป็นคู่ระหว่าง x และ y
- $\sum x$ คือ ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร x
- $\sum y$ คือ ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร y
- $\sum xy$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของตัวแปร x และ y
- $\sum x^2$ คือ ผลรวมกำลัง 2 ของข้อมูลจากตัวแปร x
- $\sum y^2$ คือ ผลรวมกำลัง 2 ของข้อมูลจากตัวแปร y

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้ เป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย